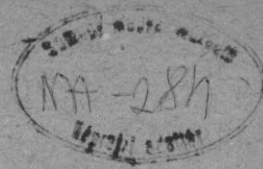

NA-28h

Souffry roupa lúscu
lepruza adattar

Grigó Drumyl Jalus

Grigó ideje:

Tautalan Búcsú család

történet

1 lap

Főlap mutat, Kedvelő

Oldal mutat, XV, B, 5

Iratgyűjtő

**MSZ 5617
PAPIRIPARI VÁLLALAT**

KISKUNHALASI GYÁRA

Celtalás

Atkesetle as egyezs 28. 717 is felele aida.

Somogyi megyei Múzeum
NA-284
Művelődési áca

RIPPL-RÓNAI MÚZEUM

BANYÓGÓIS SOMOGYBAN

787
Postafiók: 70
Egy hedrehelyi
fazekas család
története
Múzeum

Valamikor somogyi betyártörténetekben hallottam először Hedrehely nevét idős bácsikák szájából. Képzletvilágomat így elsősorban romantikája töltötte be egészen addig, amíg egy számomra új arcát, soraim szereplőit és tárgyát meg nem ismertem.

Ósrégi kultúrája Hedrehelynek a fazekasság. Már 1890 körül öt fazekasmester működött a községben, és Somogyban se szeri se száma nem volt e mesterségbelieknek. A somogyi fazekasok mesterségbeli tudását igazolják a múzeumokban látható régi céhkorsók és a későbbi fazekasművészet remekei. Somogy megye akkor fejlődött, virágzó fazekasparára jól lehet abból is következtetni, hogy csupán Nagyatádon 12—14 mester és sok legény dolgozott az 1880-as években.

A település régiségét bizonyítják a talált évszázados falmaradványok, tárgyak és a zamatos beszédű bácsikák, nénikék helytálló történetei is. A török hódoltság idején már fennállt, s ezt igazolja pl. az is, hogy a mai iskola a várrom fölé épült, a dombon meg a Szentegyházdomb nevű dűlőben szintén épületmaradványokat hozott felszínre a szántóvető ember ekéje.

Történelmi emlékeiről tud a falu apraja-nagya, és szinte vágyálma a lakosságnak egy ásatás, amelynek eredménye minden bizonnyal értékes láncszeme lenne törökvilágbeli életünknek. Kulturális élete is haladó hagyományaira támaszkodik. Egy-egy vidám rendezvényen előkerülnek a népviselet régi hagyataik: a főkötők, a kótenyek, hogy dicsérik nagyanyáink ízlését, divatját. Öregek és fiatalok együtt járják a népi táncok között előkelő helyet elfoglaló hedrehelyi párostáncot.

Már említettem Hedrehely fazekasságának múltját. Ha a

múlt egyik szálát végigbogarozzuk, eljutunk a mához, és megismerjük egy család történetét. Három nemzedék, így is mondhatnánk röviden, de ez róluk igen keveset mondana. A Bencsik család három egymást követő fazekasmesteréről, nagyapáról, apáról, és fiáról szólni már megtisztelő feladat.

A családva vastag, sok viharral kiállt, de új hajtást hozott legerősebb ágát néhai *Bencsik József* képviseli. Élete visszanyúl a XIX. század közepéig. 1890-ben »Hedrehely«-re került *Rodek György* fazekasmesterhez segédnek. Még 30 éves sem volt, mikor tele ambícióval, mestersege iránti rajongással és tudással elhatározta, hogy Hedrehelyen hatodiknak fazekas- és kályhásműhelyt alapít. Az ő személye és műhelye szolgált alapul a mába és jövőbe nyúló Bencsik fazekasnemzedéknek.

Id. Bencsik István, a második nemzedék képviselője már nemcsak mestersege után, hanem születése szerint is hedrehelyi őslakónak számít. Mint a fazekasmester fia gyermek-kora óta benne élt a munkában, a szép alkotások között.

— Nagyon szerettem édesapámat — mondja, mert mindig akadt valami új az ő segédidejének vándorbatyújából. A nehéz kétkezi munka és a vele járó sok gond meg öröm szinte feledtették velem az idő múlását.

Fiatal éveit derékba törte az első világháború. Élete legszebb négy évét hadifogságban töltötte.

— A hadifogság után sok minden történt velem, jó is, rossz is, amúgy válogatás nélkül. A fiam lassan mellém nőtt, úgy, ahogy én annak idején édesapám mellé.

1945 után még nyolc évig dolgoztam magániparosként. Fiammal ketten ontottuk a cserép- és fajansztermékek soka-

ságát vásári és házi megrendelőinknek. Dolgoztunk egy évig szövetkezetben is, majd újra magániparosként folytattuk a munkát.

Ma már a fiam is a mesterlevél boldog tulajdonosa. 1960. május 25-én Szegeden vizsgázott. Ő a család könyvelője, pénztárosa és már-már legjobb munkaejereje is. Izmos, ügyes keze alól naponta százzal kerülnek ki a különféle korongolt áruk hibátlanul — dicséri gyermekét Bencsik bácsi

Láttam dolgozni apát és fiát. Beszélgettünk örömökről, gondokról egyaránt. És mint kívül álló érdeklődőnek, volt időm megállapítani sok mindent. Elsőnek sajnós azt, hogy ma, a vásári giccek elleni harc korszakában mint ellenszert csak emlegetjük, de nem ápoljuk kellőképpen a talán legősibb kézműves iparágunkat. Talán országon is kevés az ilyen nagy múltú, három nemzedéket felölelő fazekascsalád, különösen két élő alkotó személyel.

Műhelyükben bemutatják a mesterseg néhány fortélyát, látni őket birkózni az évtelen tíz-húsz kilós agyagkockával, a lustán forgó ósi koronggal egy szépen ívelt cserépedény születéséig és a virágdiszbe öltöztetés művészi játékáig.

Munkájukról még csak annyit, hogy az ósrégi bokálytól a modernebb vonalú vázáig mindent készítenek, ami egy neves fazekasmester műhelyéből kikerülhet.

Dinnyés János